

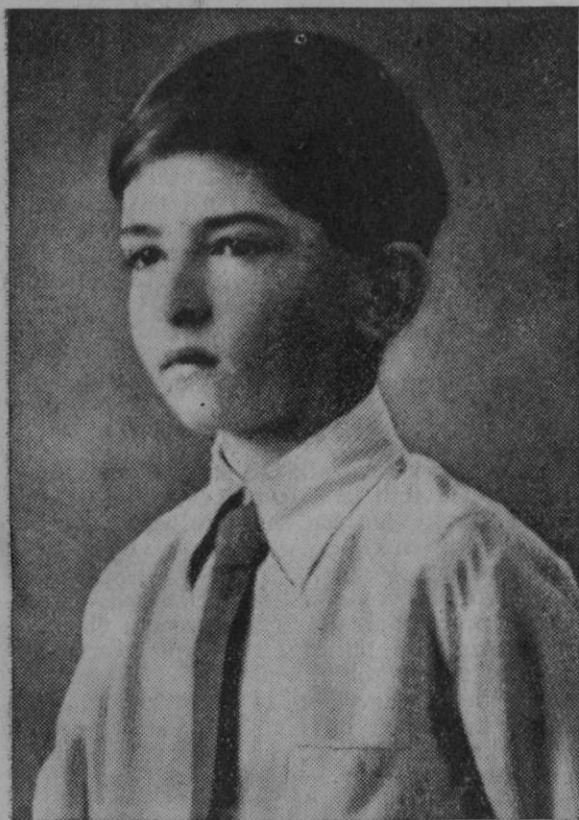
Učiteljski tovariš

Stanovsko politično glasilo J. U. U. — sekcije za dravsko banovino v Ljubljani

Mesečna priloga »Prosveta«

Uredništvo in uprava: Ljubljana, Franklškanska ulica 6/1. Rokopisov ne vračamo. Nefrankiranih pism ne sprejemamo. Izhaja vsak četrtek. Naročnina letno 60 Din za inozemstvo 80 Din. Člani sekcije J. U. U. plažajo list s članarino. Oglasi po ceniku in dogovoru, davek posebe. Pošt. ček. rač. 11.153. Telefon 3172

Na kraljev rojstni dan

Po mučeniški smrti pokojnega Viteškega kralja Aleksandra I. je še nedoleten prevzel nasledstvo svojega očeta kot kralj Peter II. Karadordević.

Njegov prihod na prestol Jugoslavije je pozdravil ves narod z največjo ljubeznijo in vdanostjo v upanju, da bo on, sin velikega očeta, nadaljeval in dovršil veliko delo miru in napredka zedinjene in močne Jugoslavije.

Kralj Peter II. se je rodil v Beogradu, 6. septembra 1923. leta kot prvorojeni sin kralja Aleksandra I. in kraljice Marije.

Njegov rojstni dan, to pot prvi, ki ga praznuje kot kralj Jugoslavije, se in se bo svečano proslavljal po vsej državi. Državljeni kraljevine Jugoslavije se vesele tega dne, od vseh najbolj pa ga je vesela mladina. Ona bo najtopleje in najiskreneje živela v prepričanju, da bodo v srcu mladega kralja odjeknila vsa velika, lepa in plemenita svojstva njegovih prednikov, da bo tako postal vreden in mogočen vladar Jugoslavije. Mladina bo iz dna srca stala ob mladem kralju, da mu bo, ko bo potrebno, močna in trdna opora. Tisti pa, ki so prelivali kri za Jugoslavijo, za svobodno domovino vseh Slovencev, Hrvatov in Srbov, pa bodo živeli za plemenito misel, da naj bodo mlademu in neizkušnemu kralju prihranjeni nepopisni napori, težave, muke in bolečine, ki jih je uporabila dodelila njegovemu junaškemu očetu, da je najlepšo mladost moral preživeti v strašnih vojnah. Prihranjena pa naj mu bo tudi največja muka in žrtev, ki jo je doprinesel na oltar domovine njegov oče s svojo mučeniško smrtjo.

V mladini, v otrocih je vsa nada in bodočnost naroda. Ni tako brez pomena, če se ob tej priliki spomnimo, da je že od nekdanjega polagala ljudstvo vse svoje nade na svojega vrhovnega vodjo. In vodja sam je zmagoval samo takrat, kadar je stal ob njem ves narod v strnjeni in nerazdružni verigi. Ob tem prvem rojstnem dnevu svojega kralja je prav v času, ko potrebuje naš narod stanovitnosti in trdnosti, dovolj upravičena zahteva, da se tega zavedamo bolj, ko kdaj prej.

Kdor je samo malo pogledal v našo črno preteklost in ji prisluhnil, pa jo hotel tudi razumeti, se je prepričal, da je bila cela dolgoletna borba Jugoslovanov, kakor Slovanov sploh, borba za svoj obstoj. Branili smo svojo individualnost skozi stoletja in braniti jo moramo še danes. Raztreseni in razcepljeni nismo in ne bomo mogli ne živeti, ne umreti. Da je tudi danes še vedno mnogo pojavov, ki pričajo, da borba za čvrsto in močno Jugoslavijo še ni dospela do svojega vrhunca, je gotovo. Kakor je prav, da ima vsak narod vedno pred očmi rojstvo svoje države, tako je tudi prav, da ima vedno v vidu koliko ji je dolžan. Treba je bilo Sama, da je ustanovil državo med severnimi Slovani, treba je bilo, da je radi sporov med brati ta država propadla. Zgodovina nas tako

učil. Uresničil se je že pred tisočletjem torej narodni pregovor: Kdor noče spoznati brata za brata, moral bo tujca za gospodarja. Treba je bilo Ljudevita Posavskega, da je s svojimi uspehi prepričal Jugoslovane, da je le ob slovanski skupnosti možen obstanek. Treba je bilo ponesrečene ga upora, da se je spet uresničil pregovor, da hiša razdeljena razpada kakor zapuščena. Bil je Tomislav v zgodovini Jugoslovanov, bil je Dušan Silni, Stefan Tvrdko, bili so Celjani, Zrinski in Frankopani, vsi ti, ki so nosili v srcu eno samo željo: Združiti Jugoslovane v močno in nerazdružno Jugoslavijo. Bilo je treba Karadorda, Petra I. Osvoboditelja in Aleksandra I., da so stoletna prizadevanja postala meso in kri.

Prerez skozi našo narodno zgodovino in razmišljanje o vseh dogajanjih in vseh velikih ljudeh nam šele pravilno odpre oči, nam pa tudi da pravilno cenitev pomena prvega rojstnega dne našega mladega jugoslovanskega kralja, sina slavnega očeta. Kdo bi zanikal, da čakaio mladega kralja velike in težavne naloge? Koliko je še odprtih vprašanj, ki bodo zahtevala, da jih bo reševal mož jeklene vztrajnosti in trdnega značaja! Zato je samo naravno in popolnoma utemeljeno, da se vsi oni, ki jim je to dego, da razvoj in napredek Jugoslavije doseže meje, ki so mu po kulturnem, gospodarskem in političnem položaju odmerjene, čim tesneje postavijo ob stran svojega vladarja in mu bodo stali trdno ob strani pri težkem delu, ki čaka

njega in vse njegove zveste in zavedne Jugoslovane.

Ob tej priliki, ko se upravičeno spominjamo in oziramo v preteklost ter uvrščamo svojega mladega kralja v krog velikih in slavnih prednikov ter svetlih osebnosti jugoslovanske zgodovine, nam Slovencem še vedno leži na srcu velik in težak kamen. Ali smemo ob tem prvem rojstnem dnevu svojega jugoslovanskega kralja upati, da se nam ta velik in težak kamen odvali in da bodo tudi naši bratje onstran meja prosto in svobodno zadihali? Ali smemo upati, da bodo naši bratje ob Soči in onstran Karavank kdaj slavili 6. september kakor ga slavimo mi?

Smemo! Prav letošnji 6. september, letošnji prvi rojstni dan našega kralja nam je porok za to. Takrat, ko bomo vsi Jugoslovani združeni v bratskem objemu, bo zaključena zadnja etapa borb za narodno svobodo, vsem velikim tvorcem resnične in neokrnjene Jugoslavije bo popolnoma zadoščeno. Slovenci smemo ob tem velikem dnevu, ko polagamo vse nade in vse želje v mladega kralja ponovno poudariti, da tudi v onih — onstran ob Soči in za Karavankami, še ni zamrla zavest, da so kulturna, organična individualnost, da je možen njihov kulturni in gospodarski razvoj samo v krogu ostalih Jugoslovanov in da je gol absurd usode, da trpe pod romansko in germansko raso.

Ko izražamo vse te misli in želje, ko gledamo v črno preteklost z neljubimi spomini in v svetlo bodočnost s prelepimi željami in trdno voljo, kličemo vsi iz vsega srca:

Naj živi kralj Peter II. Karadordević!
Naj živi Visoki kraljevski dom!

Naše gospodarstvo

Že v l. 1933. je sklenil gospodarski svet učiteljstva dravske banovine, da bo naša stanovska organizacija započela temeljito in smotno akcijo za poglobitev stanovsko-gospodarskega dela. Zaradi raznih zaprek in drugih najneujnejših zadev se je pričel izvajati ta sklep v šol. l. 1934/35.

Stanovsko-gospodarsko delo je tesno vezano z učiteljskim gospodarskim in socialnim ustanovami. Zato je nemogoče ločiti eno od drugega ali govoriti in usmerjati stanovsko-gospodarsko delo brez imenovanih ustanov. Treba je prijeti celoto tako kot je, jo tovarišem (icam) razčleniti, razjasniti, poudariti pravi pomen in korist udeleževanja in pokazati gospodarsko moč, do katere bo prišlo učiteljstvo edino le po gospodarskem delu v svojih stanovsko-gospodarskih in socialnih ustanovah. Tovariš Ant. Hren iz Studencev pri Mariboru je strnil vse naše gospodarske ustanove v posebnem referatu »Gospodarski dan«, jih opisal po njih lastnostih in pomenu za vsakega posameznika in s tem napravil prvi korak v sistematično stanovsko gospodarstvo.

Ta referat, ki je bil obvezen za vsa sreska učiteljska društva, naj bi po želji vodstva stanovske organizacije započel, vpeljal in sistematično organiziral stanovsko gospodarstvo. Kako se je ta naloga vršila po raznih srezih šablonsko — prečitali so referat in zadeva bo počivala do novega opozorila od zgoraj —, o tem ne mislim razpravljati. Poskusil bom pa poudariti: kaj se je že zgodilo in kaj se mora še izvesti.

Hrenov referat »Gospodarski dan« je podan v strnjeni obliki, omenja samo najvažnejše iz gospodarskega dela, skicira posamezne stanovske ustanove, postavil je temelj za nadaljnje stanovsko-gospodarsko delo. To delo bodo izvršili gospodarski odsek v sreskih društvih. Ko so se člani priiglašali za ta odsek se jim je naročilo, da prevzamejo v svojo skrb stanovsko-gospodarsko delo, da organizirajo in izvedejo potreben načrt za to delo v njih srezu. Gospodarski odsek je zdaj tisti činitelj, od katerega zavis uspeh gospodarskega dela in gnotna korist posameznikov kakor vsega stanu.

Pri tej priliki naj omenim, da je dolžnost vsakega člana v gospodarskem odseku, da skuša po svojih najboljših močeh izvesti stanovsko-gospodarski program v svojem srezu. Kdor tega veselja, sposobnosti ali pridnosti nima, ta naj prepusti svoje mesto v odseku drugemu, ki bo te naloge rad in uspešno vršil.

Sestava gospodarskih odsekov se po nekaterih srezih ni vršila tako kakor bi bilo v interesu stvari same želiti. Že enkrat sem omenil v »Učit. tovarišu«, da naj bi gospodarski odsek tvorili vsi zaupniki posameznih učiteljsko-gospodarskih ustanov in pa taki, ki so v tem sami vključeni. Ti imajo svoj osebni interes na tem, da ustanova, katero zastopajo ali v kateri so vključeni lepo napreduje in uspeva. Gotovo bodo tudi ti našli in poskusili

vse, da se to tudi izpelje. Obenem so pa — zlasti zaupniki — v neposredni pisni ali ustni zvezi s središčno gospodarsko ustanovo, odkoder dobivajo vse potrebne napotke za gospodarsko delo.

Gospodarskemu svetu naj se ne nalaga raznih del za stanovsko-politična, upravna, pedagoška in druga vprašanja. Naše stanovsko gospodarstvo je tako važno, je že zdaj zakoreninjeno v tolikih stanovsko-gospodarskih ustanovah, da potrebuje že samo za pravilno rešitev v vsakem srezu več in polnih mož. Vsak član gospodarskega sveta naj si izbere po svoji sposobnosti, ambiciji in veselju le tisto delo iz skupnega gospodarskega programa, za katero bo zastavil vse svoje sile, da ga bo uspešno izvedel.

Gospodarski svet naj se večkrat sestane k posvetu, gotovo pa pred vsakim zborovanjem. Vodstvo sreske organizacije naj oddaja vse predloge, nasvete ali načrte, ki govore o stanovskem gospodarstvu, gospodarskemu odseku v temeljito razpravo. Če je bil gospodarski odsek smotno sestavljen, to je iz gospodarskih strokovnjakov in delavcev, potem se ni bati, da bi bila mnenja gospodarskega odseka in plenuma na zborovanju v bistvu različna. Vse gospodarsko delo — tudi stanovsko — ima gotove smernice, katere vsak gospodarski delavec pozna in po potrebi ve in zna zagovarjati. V to ga usposablja največkrat že lastna praksa.

Stanovskemu gospodarskemu delu naj bo stavljen tale smoter: na vsakem zborovanju naj se obravnava samo ena stanovsko-gospodarska ustanova, pojasnjuje one zadeve, ki se tičejo te in agitira naj se na zborovalnem dnevu in v času do prihodnjega zborovanja samo za to ustanovo. Tovariši (ice) si morajo biti na jasnem o vseh straneh te ustanove, morajo imeti zadosti časa za proučitev pravic in dolžnosti priporočane ustanove in končno morajo priti po lastnih zaključkih do prepričanja, da je ustanova za nje koristna, za stan častna, to je, da se odločijo za osebno udeleževanje v ustanovi. Vstop v vse učiteljske ustanove je neprisljiv, prostovoljen, a tudi izstop v vsakem času po gotovih pogojih dovoljen.

Člani gospodarskega odseka naj si pri vodstvu, oziroma predsedstvu učiteljskega zborovanja zagotove za reševanje gospodarskih vprašanj primeren čas. Vsak referat, vsaka sprožena misel v zadnjih zborovalnih minutah odjekne in zamre med stenami zborovalnega prostora. Kakb naj bo duh prožen in sprejemljiv, če si ga ure in ure trapiš z raznim in največkrat popolnoma nesorodnim gradivom! Gospodarski referati in razgovori naj se vrše v prvi polovici zborovalnega časa.

Gospodarski odsek si je napravil (ali bo to storil takoj v začetku šol. l. 1935/36.) načrt, kako bo v svojem srezu izvedel in poglobil smisel za stanovsko gospodarstvo. Ta načrt naj postopoma in dosledno vresničuje in izvede do tiste višine, ki je v splošnem možna. Vsako leto pridejo v srez novi člani, nastav-

VSEBINA:

Na kraljev rojstni dan.
Naše gospodarstvo.
»Kje domovina si?«
Potek glavne skupščine JUU v Sarajevu.
Počitniški pedagoški tečaj.
Otvoritev nove šole.

Splošne vesti. — Učiteljski pravnik. — Naša gospodarska organizacija.

ljani so novinci, vrše se včasih osebne spremembe tudi med šol. letom. Zato ni nobena beseda odveč in naj se ta še tolikrat ponavlja. Jezusov ljubljeneec apostol Janez je vse življenje — bil je nad 90 let star — pridigoval samo o ljubezni.

V zadnjem času se precej razpravlja o reformi učiteljšč. Niso mi znane smernice, po katerih mislijo novejši reformatorji preurediti pouk na učiteljsku — zlasti zadnji letnik. Preden je naučna uprava vzakoniła V. letnik na učiteljskih, se je dosti govorilo o načrtu za ta razred, ki naj bi vseboval praktične nauke o šolski administraciji, o narodnem gospodarstvu, o delu za narodno izobrazbo itd. O vsem tem so pa gojenci menda prav malo dobili v zaključnem razredu, četudi je splošno znano, da narod učitelja ocenjuje po njegovem gospodarskem in nacionalnem udeleževanju, nato pridejo šole na vrsto njegovih uspehi v šolskem delu. Kje naj se pa usposobi za tako važno in kočljivo delo naš mladi tovariš, naša tovarišica, če ne na učiteljsku! Gospodje, ki sestavljate načrte in imate potrebno moč te načrte izvesti, ne pozabite na narodno in praktično gospodarstvo!

»Včlanil bi se v ti in oni stanovsko-gospodarski ustanovi, če ne bi bili moji mesečni prejemki tako pičli, denarne zadrege vedno večje,« potoži mi ta ali oni tovariš. Sosed njegov ali poznavatelj njegovih gospodarskih razmer je pa mnenja, da so neurejene gospodarstva krive gostilne, slabo gospodinjstvo, nepravilna in prekomerna razdelitev prejetega denarja. Prijatelj, uči se narodnega gospodarstva pri sebi, išči, poišči in obdrži ravnotežje pri prejemkih in izdatkih za vsako ceno. Kdor ima vsega obilo, ta ne išče družabnikov, ta ne potrebuje pomoči svojega bližnjega. Kadar si pa v sili in potrebi, tedaj se boječe ozira na okrog po vzajemni pomoči. V težkih časih se ljudje združujejo v društva, v zadruže, v ustanove, ker je moč in sila v družbi gotovo večja kot pa posameznika.

Sklenimo za prihodnje šolsko leto, da bomo z vsemi silami delali na to, da vstopimo v vse učiteljske gospodarstvo in socialne ustanove, da bomo kot polnovredni člani teh institucij z nasveti, s predlogi in z aktivno delavnostjo okrepili naše stanovsko gospodarstvo in s tem priborili samim sebi potrebne pogoje za naše gnotno izboljšanje. Če si ne pomagáš sam, Ti tudi Bog ne more pomagati!

Iv. Kocijančič.

„Kje domovina si?“

Kje, domovina, si? Ali po poljih teh?
Še pod Triglavom, okrog Karavank?
Ali po plavžih si, ali po rudnikih?
Tu? Preko morja? In ni ti meja!

O. Zupančič »Duma«.

Veliki mojster naše besede je napisal te verze v dobi, ko je bil naš narod v vrsti manjvrednih, v kot potisnjenih narodov. Zaslutil je veličino naše domovine, ki je v daljo kot seme razsypala svoj plod, ki je izginil v tujini, da ga ni več doseglo naše oko. In srece poeta je bilo bolno.

Kako pa je danes, ko je naš narod — združen v svoji nacionalni državi — ravnopraven z vsemi ostalimi? Ali se ne bi tudi danes razbolelo pesnikovo srce in iztisnilo v biser vso svojo bol? Okrog 2.800.000 naših rojakov je izven mej naše države. Bodisi, da na lastni rodni grudi tlačanijo tujcu tam za Karavankami, za Triglavom in Snežnikom, bodisi da tonejo kot majhni drobci v tujem morju na Gradiščanskem, na Madžarskem, v Romuniji in Albaniji; bodisi da kot izseljenci raztreseni v vse štiri vetrove, na vse kontinente našega planeta iščejo kruha zase in za svoje. Okrog 19% vseh Jugoslovanov živi izven mej naše kraljevine.

Vsak narod gleda s prirsčno skrbnostjo na svoje izseljence in na drobce, ki so ostali izven mej narodne države. Zavedajoč se nacionalne skupnosti, ki sega preko državnih mej in preko oceanov skrbi materska država, in njen narod, da se njih sinovi v tujini ne asimilirajo po večinskem narodu. Poleg vlade skrbijo zanje tudi organizacije zrastle iz privatne inicijative. Saj nam je vsem znana na pr. laška organizacija »Dante Alighieri«, ki s svojim delovanjem sega v naše narodno ozemlje onstran in tostran državne meje.

Tudi je vsem našim kulturnim delavcem na severni meji in v drugih po nemškem »Drangu nach Osten« ogroženih krajih znano društvo »Verband der Auslandsdeutschen«, ki je letos na svojem kongresu v Königsbergu v Vzhodni Prusiji v zanosni resoluciji proglasila »da ni Nemčija samo tisto, kar je znano pod imenom nemška država, ampak obsega vsa ozemlja, kjerkoli prebivajo Nemci. Prava Nemčija obsega tudi vse tiste Nemce, ki živijo kot državljani tujih držav.«

Tudi mi imamo razne organizacije, katerih naloga je skrb za naše manjšine in naše izseljence. Ali, priznajmo si, kljub požrtvovalnosti teh društev in mnogih idealnih posameznikov nismo do danes dosegli niti toliko, da bi izbojevali spoštovanje mednarodnih pogodb po majhni Avstriji in stem zaščitili narodni obstoj koroških Slovencev. In naši izseljenci? Kako je za te poskrbljeno? Res je naša država s konvencijami sklenjenimi z nekaterimi državami uravnala gospodarsko in socialno zaščito naših izseljencev, a kulturne vezi med izseljenci in domovino so zelo, zelo šibke. Ob priliki izseljenskega kongresa, ki se je vršil julija v Ljubljani, je objavil izseljenski tednik »Novi list«, ki izhaja v Buenos Airesu članek »Mi in domovina«. Med drugim pravi v tem članku: »Danes so vezi med domovino in nami prav močno zrahljane. In vprav radi tega mislimo, da toliko domovina, kolikor izseljenci nujno potrebujejo danes predvsem eno: da se vzpostavijo medsebojne vezi. Ta potreba je nujna, je temeljna ter ima pred vsemi drugimi to prednost, da ji je mogoče zadostiti brez posebno hudih naporov, sredstev in žrtv.« — Mi, jugoslovanski izseljenci, ne moremo danes zahtevati od domovine materialne podpore za naše izseljenske ustanove; ne moremo zahtevati, da nam domovina gospodarsko pomaga na noge s finansiranjem naših kolonizatorjev v tujih deželah, kakor dela to na pr. Japonska za svoje ljudi v Braziliji, ki jim je v kolonizacijske svrhe in za začetek preskrbela okrogle pol milijarde dinarjev. Jugoslavija je mlada država in ima doma sama mnogo nujnih potreb; mnogo več nego razpoložljivih sredstev. — Jugoslovanski izseljenci ne zmoremo v sedanjih prilikah pričakovati materialne zaslonbe od domovine. Nekaj pa smemo in moramo od nje zahtevati: da nas ne pozabi. — Koliko je danes ljudi v Jugoslaviji, in tudi med izobraženci, — ki vedo o izseljencih nekaj več nego to, da jih je nekdo nazval deseto banovino? Brez posebnega pretiravanja bi lahko trdili, da je naša domovinska javnost o vsaki filmski zvezdi bolj poučena nego o Jugoslovanih, ki žive izven mej domovine, dasi je teh 2.800.000. Če je bilo mogoče v domovinski javnosti ustvariti zanimanje za Greto Garbo, zakaj bi ne bilo mogoče ustvariti tudi zanimanja za izseljence? In šola bi morala pri tem pomagati. To je conditio sine qua non za kakršnokoli sodelovanje med domovino in izseljenci in ako hočemo preprečiti postopno a sigurno medsebojno odtujevanje...«

Šola bi morala pri tem pomagati! Ko sem prečital citirani članek, se mi je osredotočila pozornost na trditve, da bi tudi šola morala pomagati pri poglobitvi stikov med domovino in izseljenci. Članek v daljni Argentini je s tem podčrtal važnost, ki jo ima šola pri vzgoji naroda. V koliki meri pa naša šola vrši te naloge?

Učni načrt za osnovne šole ima v zemljepisni snovi za IV. razred tudi določilo »Jugoslovani izven mej naše države«. Prav tako tudi učni načrt za višjo narodno šolo v programu za zemljepis v I. razredu povdari s posebno točko, da se je učiti o Jugoslovanih v državah naučenih v tem razredu. Okvirni učni načrt daje torej dovolj osnove za izvajanje naloge, ki je omenjena v članku argentinskega »Novoga lista«. Žal, da so knjige, ki so v rabi v naših šolah bodisi kot učbeniki, bodisi kot pomožne knjige za učitelja dovolj skope s podatki o zamejnih Jugoslovanih, zlasti o naših izseljencih. Tako se neka zemljepisna knjiga zadovoljuje v ugotovitvijo, da je na Koroškem mnogo Slovencev in na Ogrskem še precej Jugoslovancev. Ista knjiga ne omenja Gradiščanskih Hrvatov, niti naše manjšine v Rumuniji (spomin pa se rumunskih Nemcev). Vsi izseljenci so odpravljeni s petimi vrsticami v poglavju »Nemčija«. — V zemljepisnem učbeniku za meščanske šole je Julijska Krajina odpravljena s 7. Koroška pa s 3 vrsticami. V Madžarski niso omenjeni Jugoslovani, pač pa Cigani. Prav tako omenja v Rumuniji Nemce, Ruse, Madžare in Žide; Jugoslovancev pa ne. Izseljenci so popolnoma pozabljeni.

Tudi naše članke so v tem oziru na isti višini z nekaterimi zemljepisnimi učbeniki.

Iz zgoraj navedenega je razvidno, da je naša oficialna, šolska literatura mačehovsko skopa, ko je govora o petini našega naroda izven mej Jugoslavije. Delno zamaši to vrzel tozadavna literatura raztresena po raznih mladinskih revijah in v naših »Kresnicah«. Imamo tudi nekaj knjig, ki nam prav dobro služijo pri proučevanju, naših manjšin. Odlična je knjiga »Naši onstran meje« (uredil in izdal Peter Pavlovič) ter mladinski knjigi »Poglejmo v Beneško Slovenijo« in »Pojdimo v naš Korotan«, ki sta izšli v založbi »Slovske družbe«. Nimamo še sistematično prirejene dela, ki bi nas seznanili z ostalimi našimi manjšinami. Prav nujno pa bi potrebovali za našo mladino knjigo o naših izseljencih. Ko bi si naša Mladinska matica nadelala to hvaležno nalogo, prav gotovo bi jo odlično izvedla. Tudi sestavljalci novih učbenikov bi morali posvetiti več pažnje našim manjšinam in izseljencem.

Končujem z besedami 3. točke resolucije, ki so jo naši argentinski izseljenci poslali izseljenskemu kongresu:

»Ni dovolj doseči, da se izseljenci ohranijo narodu; treba je tudi preprečiti, da se narod ne odtuji svojim izseljenim sinovom.« In šola naj pri tem pomaga! D. L.

Potek glavne skupščine JUU v Sarajevu

PREDKONFERENCA.

Glavna skupščina JUU v Sarajevu je trajala od 21. do 24. avgusta.

Takoj po prihodu vseh delegacij je bila sklicana 21. avgusta ob 5. uri popoldne skupna seja delegatov in glavnega odbora. Delegacija se je polnoštevno zbrala v prostorih sarajevske sekcije JUU v Volgi.

Predsednik JUU tov. Ivan Dimnik.

Sejo je otvoril predsednik JUU tov. Ivan Dimnik in pozdravil vse prisotne, obenem pa se je zahvalil sarajevski sekciji za gostoljubno sprejem in za vse delo, ki so ga imeli njeni člani s pripravami za glavno skupščino.

Predsednik sekcije JUU za drinsko banovino tov. Bilčar je kot domačin pozdravil vse prisotne goste, tovarišice in tovariše. Zdel je, da bi se v Sarajevu prav vsi dobro počutili, želel pa je predvsem, da bi poteklo delo na skupščini lepo, stvarno in tovariško, da bo privedlo do zaželenih uspehov.

Predsednik sekcije JUU za drinsko banovino tov. Stevo Bilčar.

Nato so bili določeni posamezni odseki in vsaka sekcija je nominirala svoje delegate za posamezne skupščinske odseke. Ko so bili določeni tudi zapisnikarji in overovalci, je bila predkonferenca zaključena.

PRVI DAN GLAVNE SKUPŠČINE.

V četrtek 22. avgusta so se zbrali v narodnem gledališču vsi delegati, ki jih je bilo 360, poleg delegatov je prisostvovalo skupščini tudi zelo veliko število učiteljstva iz vse države, tako, da je bilo gledališče nabito polno.

Na skupščino je prišel zastopnik Nj. Vel. kralja brigadni general g. Svetomir Djukić.

Prisostvovalo je tudi veliko število gostov: ban drinske banovine g. Predrag Lukić; zastopnik g. ministra prosvete g. Bogoljub Bjelić, načelnik prosvetnega oddelka v Sarajevu; zastopnik komandanta armije, divizijski general g. Miroslav Tomić; komandant mesta, divizijski general g. Stojan Miloradović, predsednik občine mesta Sarajeva g. Edhem Bičakčić; zastopnik S. K. J. prosvetni referent g. Uroš Čović; zastopnik Rdečega križa g. dr. Ivan Pavičić; zastopnik proforskega društva g. Časlav Gavrilović; zastopnik udruženja meščanskošolskega učiteljstva g. Jovo Suvajčić in zastopnik učiteljske šole v Sarajevu g. Martinović.

Poleg navedenih je prisostvovalo skupščini tudi 70 češkoslovaških učiteljev in učiteljic pod vodstvom g. Mlejneka in še mnogo drugih odličnih gostov.

Predsednik tov. Ivan Dimnik se je ob otvoritvi skupščine spomnil smrti blagopojnega Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja, katerega spomin je počastila skupščina z enominutnim molkom.

Poslani so bili pozdravni brzojavi Nj. Vel. kralju Petru II., Nj. Vis. knezu namestniku Pavlu in g. Dobrivoju Stošoviću, ministru prosvete.

Po sprejetju predlaganih brzojav je prečital predsednik tov. Dimnik »Deklaracijo o smeri stanovske politike JUU«, ki smo jo objavili v pretekli številki »Učiteljskega tovarisa«.

Na skupščini zbrano učiteljstvo je pozdravil zastopnik g. ministra prosvete g. Bogoljub Bjelić, ki je poudarjal pomen učiteljskega vzgojnega dela ter ugotovil, da se je zelo dvignil ugled učiteljskega udruženja z realiziranjem sloge.

V imenu češkoslovaškega učiteljstva je pozdravil skupščino vodja prisotne grupe, po Jugoslaviji potujočega češkoslovaškega učiteljstva g. Josip Mlejnek, ki je podčrtaval

težnjo za vzajemnim sodelovanjem vsega slovenskega učiteljstva.

Govorila sta še zastopnik SKJ g. Uroš Čović in zastopnik proforskega udruženja g. Časlav Gavrilović. Vse govornike je zbrano učiteljstvo toplo pozdravljalo, a tov. predsednik se je zahvalil vsem za njihove pozdrave skupščini.

Skupščina je prejela tudi večje število pozdravnih brzojav in to od ministra g. Stošovića, pomočnika g. Kovačevića i. dr.

Za tem so bili izvoljeni skupščinski odseki in to: verifikacijski, izveštajni, finančni, kandidacijski, odsek za resolucije in predloge, odsek za pravila, odsek za kulturno nedagoške izdaje in odsek za učiteljsko izobrazbo in praktični izpit.

REFORMA UČITELJSKE IZOBRAZBE.

Po izvolitvi odsekov je predaval tov. Dušan Prica o reformi učit. izobrazbe. V svojem predavanju je podal pregled vzgoje in izobrazbe. Omenjal je prizadevanja dvigniti vzgojo in izobrazbo po znamenitih pedagoških Komenskem, Rousseauju, Jon Lockeju, Martinu Lutru, Pestalozziju, Herbartu Kerschsteinerju in Petersohnu. Po temeljiti obrazložitvi zgodovinskega razvoja tega vprašanja prehaja do zaključka — kakšna izobrazba je potrebna jugoslovanskemu učiteljstvu. On sam zavzema stališče, da je potrebna srednješolska matura in dvoletna pedagoška akademija, ki naj bi bila urejena tako, da bi imela tudi tretji in četrti letnik, ki naj bi bila namenjena onim, ki bi hoteli postati srednješolski profesorji. Do ustitavitve tega principa naj ostanejo sedanja učiteljska, ki pa se morajo reformirati tako, da se odstranijo vsi nedostatk, ki so jih iznesli ravnatelji sedanjih učiteljskih.

DRUGI SKUPŠČINSKI DAN.

Po predavanju tov. Pricca je zaključil predsednik zborovanje s sporočilom, da zborujejo popoldne vsi izvoljeni odseki.

Drugi dan, t. j. 23. avgusta je takoj po otvoritvi podal poročilo verifikacijski odsek. Poročilo je bilo sprejeto soglasno in brez debate, ker ni odsek oporil nobenega mandata.

Takoj za tem je bil prečitan zapisnik odseka za poročilo. Ta odsek je proučil celotno obširno poročilo izvršnega odbora in ga je tudi soglasno odobril. K temu poročilu se je javilo 25 govornikov.

ZIVAHNA DEBATA.

Vsi prijavljeni govorniki so izražali težnje in zahteve učiteljskega stanu. Kritika, ki je bila iznešena, se ni nanašala toliko na kritiziranje dela v organizaciji sami, nego je večina govornikov poudarjala krivice, ki so bile prizadejane učiteljstvu v zadnjem času, predvsem o priliki petomajskih volitev. Govorniki so poudarjali težak moralen in materialen položaj učiteljstva in prav z ozirom

Zivahni debater.

na ta položaj so obravnavali deklaracijo o smeri stanovske politike JUU. Mnogi no pruznavali delo in prizadevanje vodstva udruženja za zboljšanje težkega položaja učiteljstva.

O IMPUTIRANJU ANACIONALNOSTI.

Med debato je iznesel tov. Milosavljević tudi naslednje: Poudarjajoč, kake krivice so bile prizadejane učiteljstvu z odpusti, ugotavlja, da so jemali jugoslovansko firmo v zakup oni, ki nimajo z jugoslovanstvom nikake zveze. Učiteljstvu so imputirali anacionalnost in hoteli učitelje spreminiti v politične priganjaje onih, o katerih nacionalizmu bi se dalo govoriti. Učiteljstvo odreka vsakomur pravico, da patentira jugoslovanstvo in da postaja tolmač in ekspert za nacionalnost in jugoslovanstvo. Učiteljstvo ne more dovoliti, da se mu daje lekcije o jugoslovanstvu ter da bi na ta način postali učenci jugoslovanstva. Edini tolmači in učitelji jugoslovanstva, ki se jim mora priznati kompetentnost, so pustili svoja življenja na Kajmakčalanu in na drugih bojiščih. »Mi smo jugoslovanski učitelji in zato smo tudi učitelji jugoslovanstva.«

ZAHTEVE UČITELJSTVA.

Nadaljnji govorniki so poudarjali neobhodno potrebo sloge, harmonije in vzajemnega zaupanja, da bi moglo učiteljstvo uspešno zahtevati svoje pravice. Potreba stalnosti in pravičnega disciplinskega postopka bo naltela na pravo razumevanje le, če bo vse članstvo stalo složno za svojim vodstvom. — Svoboda mišljenja se mora priznati učiteljstvu ne le v lastni organizaciji, marveč tudi pri njegovem javnem udejstvovanju.

Poudarjala se je tudi potreba ureditve vprašanja učiteljskega praktičnega izpita.

Za jesen in zimo!

Tople volnene tkanine za plašče, kostume, obleke, kakor tudi vso drugo manufakturno blago si preskrbite pri znani tvrdki

A. ŽLENDER
LJUBLJANA — MESTNI TRG 22

Ogromna zaloga najboljših kvalitet Vam nudi bogato izbiro trpežnega blaga, finih vzorcev in barv ter najsolidnejših cen.

Cenjenemu učiteljstvu popust!

Nad 600 odpuščenih učiteljev(ic), ki niso položili praktičnega izpita, jasno kaže, da tu ne more biti nekaj v redu. Krivda se v tem pogledu ne more zvrčati edino na učiteljstvo.

Vzdrževanje šol je jako pereče in nujno potrebno ureditve. Na konkretnih primerih so razni govorniki orisali stanje naših šolskih poslopij in skrb za najnujnejše šolske potrebe, da je moral vsakdo uvideti, da je to vprašanje tako pereče, da je ponekod ogrožen obstoj šol, ako se zadeva čimprej ne reši. Tudi socialni oskrbi otrok bo treba posvečati mnogo več pažnje nego doslej, ako hočemo vzgojiti narodu zdrav naraščaj.

KONSTRUKTIVNA KRITIKA.

Nekateri govorniki so se dotikali v svojih govorih tudi dela izvršnega odbora JUU. Toda kritiki, iznešeni na letošnji skupščini, se mora priznati, da je bila po večini konstruktivna.

Ugotovitev, da je letos članstvo organizacije precej porastlo, a s porastom članstva ni sorazmerno porastel tudi vpliv organizacije, ni zadela toliko vodstva, ki se mu priznava delo, marveč so že debaterji ugotovili prave krivice, ki jih je treba iskati v vrstah onih, katerim je močna in složna organizacija vsega jugoslovanskega učiteljstva trn v peti.

Poudarjalo se je tudi, da se geslo »sloga« še ni izvedlo v vsej naši organizaciji in se je priporočalo vodstvu, naj s svojim vplivom in s svojim prizadevanjem pospeši uveljavljenje sloge prav v vseh edinicah našega udruženja.

Iznešena je bila tudi kritika stanovskega tiska in to »Narodne prosvete« in »Učitelja«, vendar so bili podani tudi praktični nasveti. Le kritika nekega delegata je povzročila začudenje, a istočasno tudi veselost. Naslednja tipična izjava zasluži, da jo spoznajo oni, ki ne vedo, kakšna je prava kritika tiska: »Narodna prosveta« je slabo urejevana! Tovarisi, ki je bil ves čas njen zvest naročnik, jo je odpovedal, ker ni priobčila, da je bil po 40 letih službovanja upokojen.«

ODOBRITEV POROČILA.

Razprava o poročilu je trajala ves dopoldan in tudi popoldan. Tov. Dimnik je na koncu odgovoril nekaterim govornikom in se zahvalil vsem, ki so s stvarnimi izvajanjimi iznesli težnje vsega stanu, nakar je dal poročilo na glasovanje. Poročilo je bilo sprejeto z ogromno večino, kajti le dva sta glasovala proti.

LIKVIDACIJA SPORA V SAVSKI BANOVINSKI SEKCIJI JUU.

Po kratkem odmoru je podal tov. Todor Dimitrijević, podpredsednik JUU, poročilo o sklepih ankete za ureditev spora v sekciji JUU za savsko banovino. V svojem poročilu je poudaril, da je razpravljaj odbor o tem vprašanju prejšnji večer pozno v noč in prišel končno do soglasnega sklepa, da se skljuje v Zagrebu izredna skupščina za sekcijo JUU za savsko banovino. — Dosedanje vodstvo te sekcije je podalo ostavko in na izredni skupščini bo izvoljeno novo vodstvo in to s tajnim glasovanjem. Poročevalec je ugotovil, da je z doseženim uspehom likvidirano to težko in delikatno vprašanje v naši organizaciji.

RAZPRAVA O POROČILU FINANČNEGA ODSEKA.

Finančni odsek, ki je pregledal gospodarstvo izvršnega odbora, je podal svoje poročilo o obračunu in proračunu, ki ju je z malenkostnimi spremembami predlagal skupščini v sprejetje.

K temu poročilu se je prijavilo 10 govornikov. Živahna debata je bila o vprašanju stroškov ankete glede spora v savski sekciji. A končno je obveljal predlog odseka, naj te stroške nosita izvršni odbor in sekcija v enaki meri.

NELJUB INCIDENT.

Pri razpravi o poročilu finančnega odseka je prišlo do neljubega incidenta. Nekoliko prevročekrven delegat je ob vstopu na oder apeliral na skupščino, naj vzame predsedniku besedo, dokler bo on govoril. Te besede so povzročile pri vseh prisotnih ogorčenje, ki so ga izražali s tem, da niso pustili govorniku do besede, tako da je moral z odra ne da bi mogel sploh povedati, kar je nameraval. Ko se je hrup nekoliko polegel, so zahtevali delegati — in ne policijski komisar — kot je bilo napačno poročano v »Jutru«, da se netaktni delegat opraviči, kar je tudi storil z izjavo, da ni imel namena žaliti predsednika.

Ugotoviti moramo še posebej, da se policijski komisar sploh ni vmešaval v potek skupščine.

Union čokolada Union kakao Union bonboni

SPREJETJE OBRAČUNA IN PRO- RAČUNA.

Po končani razpravi je bilo poročilo finančnega odbora, spopolnjeno z nekaterimi predlogi plenuma, sprejeto. Proti je glasoval le 1 delegat.

Po sprejetju tega poročila je bila razprava ob 12. uri zaključena in določeno nadaljevanje za 24. avgusta ob 8. uri zjutraj.

TRETI DAN.

Ker je bilo gledališče ta dan zaradi priprav okupirano, se je nadaljevala skupščina v prostorih sekcije za drinsko banovino v Volgi.

Odseki so nadaljevali s svojimi poročili in je ta dan bilo na dnevnem redu poročilo odseka za založbo kulturno pedagoških izdaj. Na podlagi poročila tega odseka je bilo sklenjeno, da bo izdajalo JUU

»RODITELJSKI LIST« IN »OMLADINSKO KNJIŽICO«.

Oboje naj prične izhajati že tekom prihodnjega poslovnega leta. Prav tako ostane še nadalje »Pedagoška biblioteka«, ki je izdala v preteklem šolskem letu tri zvezke in sicer Vrančev učni načrt, Učiteljska izobrazba v tujih državah in Reforma praktičnega učiteljskega izpita.

Poročilo tega odseka je bilo po kratki debati soglasno sprejeto.

REFORMA UČITELJSKE IZOBRAZBE.

Ko je podal svoje poročilo odsek za reformo učiteljske izobrazbe in praktičnega učiteljskega izpita, se je razvnela prav živahna debata. Prav posebno se je obravnavalo vprašanje praktičnih učiteljskih izpitov in so bila tu razna mnenja. Tudi v pogledu učiteljske izobrazbe so izražali delegati razna mišljenja. Končno je bilo sprejeto načelo, da je učiteljstvu potrebna univerzitetna izobrazba, ki pa bo morala biti prilagojena tako, da bo upoštevala potrebe učitelja kot narodnega vzgojitelja. Do izvedbe tega načela naj se reformirajo sedanja učiteljska, da bodo bolj ustrezala potrebam učiteljskega stanu.

Poročilo odseka je bilo sprejeto. Proti je glasoval le 1 delegat.

RAZPRAVA O RESOLUCIJI.

Resolucijo smo priobčili že v pretekli številki »Učiteljskega tovariša«. Ko jo je odsek prečital, se je razvila o njej prav živahna debata, v katero so posegle tudi tovarišice, ki so se ob tej priliki prav krepko zavzele za svoje okrnjene pravice in zahtevale energično akcijo, da se priborijo poročenim učiteljicam njihove izgubljene pravice. Priznale so, da si je vodstvo že mnogo prizadevalo, da bi doseglo uspešno rešitev tega vprašanja, vendar je treba to prizadevanje v bodoče še povečati in vztrajati v borbi za vse upravičene zahteve vsega učiteljskega stanu. V razpravi o resoluciji so bile iznešene še druge nujne potrebe šole in učiteljskega stanu.

Po precej dolgi debati je bila resolucija soglasno sprejeta.

PRAVILA IN POSLOVNIKI.

Ker je imel odsek za pravila mnogo dela s končno stilizacijo pravil JUU, je prišel zadnji na vrsto. Skupščina je sprejela predlagane spremembe osnutka in končno tudi soglasno odobrila celotna pravila. S tem je končana večletna borba za izboljšanje naših pravil. Izvršni odbor jih pošlje še ministrstvu prosvete v odobritev, nakar stopijo v veljavo.

Prav tako je bil soglasno in brez debate sprejet tudi poslovnik za skupščine in zborovanja.

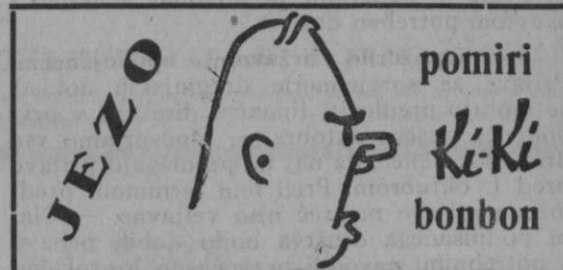
Le o poslovniku za častna razsodišča se je razvila debata in so delegati dali še nekatere predloge. Skupščina je pooblastila glavni odbor, da upošteva te predloge in sprejme končno stilizacijo poslovnika za častna razsodišča.

ZAKLJUČEK.

Popoldne ob 16. uri je zaključil tov. Dimnik uspešno skupščino. Zahvalil se je vsem prisotnim za stvarno debato in za sodelovanje. Še posebej se je zahvalil sekciji za drinsko banovino in vsem ostalim, ki so kakorkoli pripomogli k tako lepemu poteku in uspehu skupščine.

rej o vsem, kar je neobhodno potrebno, da zna sleherni učitelj za preusmeritev in poglavitve svojih pogledov v svojem stanovskem delokrogu, kot osnova za učiteljske praktične nadzorniške in zmožnostne (n. pr. upraviteljske) izpite. Za dela, ki so nekatera že končana, so se določili in odločili najpriznanejši naši znanstveniki in pedagogi, kakor dr. Ozvald, dr. Poljanec, dr. Jeraj, dr. Žgeč, dr. Gogala, Flere ter tudi Skulj-Grumova, Štebijeve, Gosak i. dr. in vsi predavatelji na letošnjem pedagoškem tečaju.

Ne bi bilo lepšega in odločilnejšega dokaza naše stanovske zavednosti in zrelosti, našega resničnega idealizma in neomajne volje do dela za dejanski dvig našega šolstva, ko dejstvo, da bi bile vse šole in vsi učitelji

PROIZVOD: »UNION« ZAGREB.

naročniki teh del in člani naših pedagoških ustanov, kakor so Slov. Sol. Matica in Pedagoška Centrala. Tečajnik.

Otvoritev nove šole

Minulo nedeljo je bila blagoslovljena in otvorjena nova dvorazredna narodna šola Kraljeviča Andreja na Malem Slatniku. Nekako 4 km od Novega mesta ob državni cesti proti Kostanjevici se dviga moderno in lično zgrajeno šolsko poslopje v ponos vseh okoličanov. Tri zračne in svetle učilnice so sprejele nad 170 šoloobveznih otrok, ki so doslej trikrat tedensko posejali oddaljeno šolo v Šmihelu pri Novem mestu. Zgradba, po načrtu tehničnega oddelka kr. banske uprave v Ljubljani, je bila v surovem stanju izdelana in pod streho že jeseni leta 1931. Šele letošnjo pomlad so se dela s pomočjo posojila nadaljevala in tudi dovršila. Tako je bilo poslopje v nedeljo, dne 1. IX. slovesno blagoslovljeno in otvorjeno.

Slavlju, ki se je vršilo po otvoritveni šolski maši pred lično okrašenim šolskim poslopjem, je poleg velike množice okoličanov in šolske mladine prisostvoval v zastopstvu g. bana in predsednika banovinskega šol. odbora banski šolski nadzornik g. Andrej Skulj, nadalje sreski načelnik g. Krajshek Anton, sres. nadzornik g. Vizjak Ciril, predsednik upravne občine Šmihel - Stopiče g. Matko Jo-

že, celokupen kraj, šolski odbor in več učiteljstva.

Predsednik kr. šol. od. g. Hren je otvoril slavnost, nakar je zbranim spregovoril banski šol. nadzornik g. Skulj. V svojem lepo zasnovanem govoru je poudarjal važnost nove šole, pohvalno omenjal prizadevanje vseh lokalnih faktorjev, vzpodbujal navzočo mladino k marljivemu delu. Svoj govor je zaključil s spominom na blagopokojnega Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja ter vzklikom mlademu Njegovemu nasledniku. Župnik g. Turk Viktor je nato izvršil blagoslovitev poslopja, Sreski šol. nadzornik g. Vizjak je v daljšem govoru orisal najvažnejše momente od ustanovitve do otvoritve te šole. Od zbranih otrok se je v ganljivem govoru poslovil v imenu učiteljstva šmiheljske šole upravitelj g. Kalan Maks. Toplo sprejel pa je deco novi učitelj g. Dacar.

Moderno zgrajena šola, ki je vzbujala v vseh prisotnih pozornost, bo brezdvomno vplivala, da se bo v najkrajšem času zgradilo še več sličnih šolskih poslopij zlasti v onih krajih, kjer so razmere pod vsako kritiko. —ak.

Splošne vesti

— Učiteljski praktični izpit. Učitelji pripravniki, ki po dovršenih petih letih službe niso položili praktičnega učiteljskega izpita ter so bili zato odpuščeni iz državne službe, imajo pravico polagati ta izpit, četudi so odpuščeni, ako doslej niso izpita že trikrat polagali. — V prošnji za pripustitev k izpitu, ki naj jo naslovijo na ministrstvo prosvete, naj navedejo kolikolič polagajo praktični učiteljski izpit in na kateri učiteljski šoli so ga polagali zadnjikrat. To je potrebno, da je olajšano iskanje njihovih dokumentov. — Poleg tega naj vsak odpuščeni učiteljski pripravnik, ki ima po tej odločbi pravico polagati praktični učiteljski izpit, naznači v prošnji kraj, srez in banovino svojega sedanjega bivališča. O tem naj predloži tudi potrdilo občine. — Gornjo odločbo je izdalo ministrstvo prosvete pod O. N. br. 59232 — JUU sekcija Ljubljana.

— Radio - predavanja iz rokotvornega pouka za vse stopnje učencev osnov. šol namerava uvesti ljubljanska radio postaja. Vsak teden bi bilo predavanje trajajoče 20 minut. V tem predavanju naj bi predavatelj dajal povsem praktična navodila otrokom, ki bi po teh navodilih izdelovali razne predmete, bodisi izrezovali iz barvastega papirja, sestavljali iz vzgalic ali palčic, izdelovali razne predmete iz lepenke in lesa itd. Učitelj(ice), ki bi hoteli sodelovati pri tej radio uri naj javijo to uredništvu »Učiteljskega tovariša«.

DRUGA REDNA LETNA SKUPŠČINA UDRUŽENJA UČITELJEV DEFEKTNE DECE.

Istočasno, ko se je vršila v Sarajevu 15. redna skupščina JUU, se je vršila v Ljubljani II. skupščina učiteljev za duševno in telesno pokvarjeno in zaostalo deco. Zborovanje se je pričelo 23. avg. v dvorani gluhoonemnice v Ljubljani. Otvoril jo je upravitelj g. Grm. Za njim je imel nagovor za prisotne pred. Ramadanovič. V svojem poročilu je utemeljeval potrebo po skromnem društvu specialnih učiteljev in izrazil veselje, da so razmere med JUU in njihovim združenjem kar najboljše. Skupščini so prisostvovali tudi odlični zastopniki raznih državnih in privatnih ustanov. Predavali so: dr. Alfred Serko o »Agnoziji in apraksiji«, ravnatelj g. Fran Grm o »Študiju fonetike«, gospodična Anica Lebarjeva »O otroku pomožne šole« in urednik stanovskega glasila g. T. Maslič o »Aktualnih problemih našega specialnega šolstva«.

Njegovo po snovi silno obsežno in po bistvu z dognanji podprto izvajanje je izzvenelo v resolucijo: da bi se moralo združenje vprašati za svet pri vseh važnih vprašanjih »lede organizacije specialnega šolstva, za kar pa bi bila točna statistika defektne dece v naši državi predpogoj. Treba bi bilo zgraditi mnogo novih zavodov tako v Ljubljani, lastno zgradbo za pomožno šolo, v Beogradu, Zagrebu, Sarajevu, Skoplju etc. V Ljubljani bi bilo nujno zgraditi zavod za vzgojo in poboljševanje maloletnikov, ker dravska banovina takega samostojnega zavoda nima. Zavod za slepe naj bi se iz Kočevja preselil v Ljubljano. Specialno šolstvo naj se dopolni z razredi za čuvanje vida in oči, prav tako bi bili potrebni posebni razredi za glušce. Za

izobrazbo učiteljev specialnih šol naj se ustanovi poseben institut, ki bo omogočal strokovne izpite in študij. Ljubljanska gluhoonemnica naj bi dobila institut za eksperimentalno fonetiko. Po banovinah naj se namestijo referenti za specialno šolstvo.

Skupščina je odprla mnogo razgledov v razvoj našega specialnega šolstva in želeli bi bilo, da prizadevanje požrtvovalnega učiteljstva žanje v bližnji bodočnosti kar najboljše uspehe.

† STANKA SLAPSAKOVA

Smrt od kraja kosi. Mladost se je ne ogne, čeprav je polna življenja, nad in načrtov. Saj je še daleč do groba! Slutnja, majhna, komaj neznamna, da se utegne nekoga neznanega dne, sam Bog ve kdaj, zrušiti vse v prazen nič tega sveta, je kakor nerazumljiva sanja, ko se vse kar je komaj z razumom otipljivo pomeša med seboj v kaos čudovitih nasprotij. Kdo bi mogel zajeti v besedo vsa ta čudovita dogajanja, ki stoje na meji med človekom in onostranstvo. Kdo bi mogel mlademu življenju kdajkoli skaliti največje upanje — narediti življenje čim lepše in čim bogatejše?

Sredi najlepšega življenja, sredi cvetja in rož, ki so rastle s čudovito vztrajnostjo in lepoto, je nenadoma dahnila daljna jesen. — Stanka Slapsakova, mlado, požrtvovalno in vztrajno učiteljico je poklical k sebi 24. avgusta vrhovni gospod. V svoj vinograd jo je hotel. On že ve zakaj, že ve, da je bilo najbolj prav tako. Njeno delo, njen uspeh je porok, da je odšla od svojih otrok in ljudi čista in v najlepšem spominu. Teško bo otrokom in vsem njenim najbližjim, težko bo vsem onim, ki vedo in znajo ceniti veliko delo in požrtvovalnost mlade učiteljice. Teško jo bo pogrešala Ribnica, saj se je znala živjeti v razmere svojega ljudstva, v njegove potrebe in težave bolj ko kdorkoli drugi. In prav radi te svoje velike sposobnosti in dovršenosti jo bo ohranilo v trajnem spominu njeno ljudstvo.

Toda vse to bi bilo premalo. Še druga žalost je tu, ki jo je težko zamolčati. Kdo ne pozna njenega očeta: Mišjakovega Julčka? Toliko dobrega in toliko veselja, kot ga je on storil našim malčkom, je dal malokdo. In vse te vrline so dobile najlepšega izraza prav v njegovi hčeri, zato je žalost tem večja. Pa oče razume vse to, čeprav je bila smrt ljubljene hčere težak udarec.

Počivaj mirno duša blaga!

— Omladinski narodno-obrambni tečaj. CMD v Ljubljani priredi 4. in 5. sept. t. l. v Ljubljani prvi »Omladinski narodno-obrambni tečaj«.

— Osebnost. Tov. Eržen Franc, učitelj v Horjulu pri Ljubljani je absolviral meseca avgusta v kopališču »Ilirijec« v Ljubljani prvi reševalni tečaj v Jugoslaviji ter napravil z uspehom izpit. Iskreno čestitamo!

— Učiteljski higienski tečaj. V Kraljevici se je vršil v juliju učiteljski higienski tečaj, ki je trajal mesec dni. Tečaj je priredila »Oblastna protituberkulozna liga« iz Osjeka in je prvi te vrste. Vodil ga je tov. Reškovič,

Počitniški pedagoški tečaj

Udeleženci II. počitniškega pedagoškega tečaja P. C.

Najdelavnejša pedagoška ustanova pri nas je brezdvomno Pedagoška Centrala v Mariboru. Ustanovljena l. 1921., je doslej priredila že štiri leto uspele tečaje, razven tega pa prireja vsako leto več roditeljskih sestankov in o Veliki noči še posebna predavanja za starše. S svojimi predavatelji, ki jih smemo šteti med priznane pedagoge, zainteresira z vzgojnimi vprašanji tudi druge ustanove, kakor Ljudsko univerzo, prireja ekskurzije v inozemstvo ter pošilja tjakaj na mednarodne kongrese in na krajša študijska potovanja svoje za to zmožne člane. Središče njenega delovanja pa je v njeni, vedno bogatejši, knjižnici, ki se je more poslužiti vsakdo, kdor s skromno članarino 12 Din letno, postane njen član. Zal le, da je ukinjena poštinska prostost, ki je otežkočila izposojanje knjig posebnim onim šolam, ki so zelo oddaljene od Maribora. Pri tej priliki je treba poudariti, da so meščanskošolski učitelji, včlanjeni v svojem društvu, korporativno pristopili, okoli 600 po številu, k Pedagoški Centrali in točno plačujejo svoje prispevke. Vseh članov je nad 1200.

Letos je, pod vodstvom prof. Gustava Šilih, priredila P. C. svoj II. daljši počitniški pedagoški tečaj, ki ga je obiskalo nad 100 učiteljev(-ic), akademikov in abiturientov. — Prevladovala je mladina.

Ves tečaj je bil tako organiziran, da so po 5-urnih dopoldanskih predavanjih sledili popoldni učni oz. zabavni izleti in ogledi. Tako v mariborski muzej, kjer je, posebno v postopanju pri izkopaninah predaval g. prof. Baš, ki je tudi na terenu, ob priliki izleta na Sv. Urbana, seznanil udeležence z zgodovinskimi znamenitostmi in z metodami raziskovanja. Nadalje so sledili ogledi nekaterih tekstilnih tvornic, pivovarne, plinarne, vinarne in sadjarne šole, milarne »Zlatorog«, ob priliki dneva hospitacije v St. Lovrencu na Poh. tudi elektrarne v Fali ter izlet v skupinah

na razne izletne točke po zelenem Pohorju. Od večera predzadnjega, do jutra zadnjega dne pa se je vršil prisrčen poslovilni sestanek.

Škoda le, da se v vseh dnevih ni moglo gojiti one tesnejše družabnosti, katera navadno največ pripomore do ustvarjanja tesnejših medsebojnih vezi, ki so danes med vsemi našimi pedagoškimi institucijami in učiteljstvom tako zelo potrebne. Važno pa je tudi, da te ustanove, posebno pa P. C., sama neprestano išče potov in sredstev, da tak stik, kjer že obstoja, ojači in ga ustvari tam, kjer ga še, žal, ni.

Brezdvomno pa bodo pripomogli tudi tečajniki, ki so bili zastopani skoro iz vseh srezov, s poročili in predavanji na učiteljskih konferencah, zborovanjih in z osebnimi tovariškimi stiki, k živahnejšemu zanimanju za P. C. in za pedagoška vprašanja, o katerih mora vendar enkrat pronikniti v vsakega učitelja prepričanje in zavest, da morajo postati središča os našega zanimanja, ker se je do danes zdelo, da se je glavni tok učiteljevega dela za našo šolo usodno usmerjal vse drugam.

O posameznih predavanjih, katerih glavni poudarek je bil v znanstveno-teoretičnem in praktičnem utemeljevanju smeri nove življenjske šole in tej ustrežajoče oblike strnjene šolskega dela, bo »Učit. tovariš« poročal posebej na kratko v podlistku.

Ker pa se P. C. zaveda, da taki tečajji sami še ne morejo biti zadostna garancija, da se ideje nove šole prenesejo tudi na terene našega šolskega dela, bo začela izdajati temeljite priročnike in to že z novim letom. Tako bodo n. pr. izšla dela v pedagoški biologiji, psihologiji, sociologiji, vrednotoslovju, o zdravstveni in skrbstveni pedagogiki, o zgodovini pedagogike, o šolski organizaciji in administraciji, ter vse posebne didaktike in metod. posameznih predmetov, pisane po najnovejših, preizkušenih načelih in smereh, to-

učitelj v Osijeku. Na tečaju je bilo preko 40 slušateljev.

— **Skavtski tabor** v Beogradu. Od 1. do 10. sept. t. l. se vrši v Beogradu III. tabor skavtov kraljevine Jugoslavije. Ministrstvo prosvete v Beogradu je dovolilo učiteljem-skavtom potreben dopust.

— **Opozorilo državnim upokojencem.** Prijave za sprejemanje draginskih doklad se morajo predložiti finančni direkciji v prvi polovici meseca oktobra. — Opozarjamo vse drž. upokojence, da naj ne predlagajo prijave pred 1. oktobrom. Pred tem terminom predložene prijave namreč niso veljavne. — Člani podpisane družba bodo dobili prijave s potrebnimi navodili pravočasno brezplačno dostavljene. — **Društvo drž. upokojencev za dravsko banovino v Ljubljani.**

STARSEM!

Svrha Vašega življenja, predmet Vaših skrbi in ljubezni so Vaši otroci. Njim želite vse najboljše in za njih se trudite, da bi otroci na podlagi dobre vzgoje in šolanja bili sposobni za življenjsko borbo, ki jih čaka v življenju. Ne veste pa, če vam bo vse to v resnici uspelo, ker ne morete predvideti, ali vam bo usojeno preživeti današnji dan, kaj šele 10 ali 20 let. Te težke skrbi se rešite le z zavarovanjem bodočnosti Vaših otrok.

Naš vpoštevani stari zavarovalni zavod »CROATIA« je uvedel posebno kombinacijo (cenik) za zavarovanje otrok, da se na dovršeni način omogoči zavarovanje bodočnosti tako deklicam s preskrbo dote, kakor tudi dečkom z zavarovanjem potrebne gotovine za študij in samostojni poklic.

Poleg tega nudijo ti ceniki zavarovanja še jako praktične ugodnosti n. pr. prenehanje dolžnosti plačila premije za slučaj prejšnje smrti skrbnika (očeta), ker je zavarovalna polica izplačljiva zavarovancu (otroku) brez opaziranja na to, če skrbnik (oče ali mati) doživi dogovorjeni rok ali ne. V slučaju pa, da otrok umrje pred potekom tega roka, se vrnejo vse do tedaj vplačane premije, obrestovane s 4% in pri takem zavarovanju — četudi ni doseglo namenjenega svrha — ni nikake izgube, ker se premije vrnejo prav tako, kakor bi bile vložene v kako hranilnico.

Poleg tega predvidevajo ti ceniki še brezskrbno starost otrok in to: Ako sin ali hčerka doživi 24 leto, se zamore zavarovanje brez vsakih nadaljnjih stroškov spremeniti na ta način, da zavarovancu ob dožitju 50. leta pripada pravica, da si izbere: izplačilo glavnice v znesku skoro trikratno zavarovane vsote, ali pa doživljenjsko rento s — 20,4% od prvotne zavarovane vsote.

Pri tem je treba še upoštevati, da je pri takem zavarovanju otrok predvidena tudi izdatna renta od 20—24 leta za slučaj, če skrbnik (oče ali mati) pred tem rokom umre; nadalje prenehanje zavarovanja v rento, ali odpravno ob dožitju 20 leta in končno doživljenjsko rento v slučaju, če sin postane nesposoben za vsako pridobitnost. Vsi ti pogoji so dokaz, da je ta nova vrsta zavarovanja resnično popolna in vsestransko praktična. Ker so pa tudi premije takega zavarovanja zelo nizke, se zamore tako zavarovanje skleniti tudi za manj premožne osebe.

Opozarjamo starše na to moderno vrsto zavarovanja, ki ponovno dokazuje da se naš najstarejši zavarovalni zavod »CROATIA« neprestano in uspešno trudi, da na dovršeni način zadovolji vsem željam svojih zavarovancev.

Učiteljski pravnik

— § 81. Zakona o proračunskih dvanajstinah 1935/36. Odlomki o sprejemu v državno ali samoupravno službo novih uradnikov ali uslužbencev ali odloki o napredovanju in razvrstitvi takih oseb se smejo pripraviti šele, ko je pristojni organ ugotovil, da je proračunsko mesto prazno in kredit prost.

Državni in samoupravni uradniki in uslužbenci, ki izza dne 1. avgusta 1935 pripravijo in predložijo pristojnemu ministru ali za to pooblaščenemu drž. ali samoupravnemu organu v odobritev odloke o sprejemu novih uradni-

kov ali uslužbencev v državno ali samoupravno službo ali o napredovanju ali razvrstitvi takih oseb brez predhodno vnaprej zagotovljenega proračunskega mesta in proračunskega kredita in s tem povzročijo povečanje državnega ali samoupravnega proračuna, so odgovorni solidarno pred glavno kontrolo za povračilo škode, če za izdajo takega odloka ni predhodno odobrenega prostega proračunskega mesta in predhodno odobrenega proračunskega kredita za sprejem takih oseb v službo, odnosno za napredovanje ali razvrstitve. Odločba glavne kontrole postane izvršna, če jo na pritožbo odobri kasacijsko sodišče. Rok za pritožbo znaša 15 dni.

V smislu tega paragrafa bodo nove namestitve in napredovanja mogoča le, če bo za to kritje v proračunu.

Naša gospodarska organizacija

CLANOM UČIT. SAMOPOMOČI

V naslednjem Vas obveščamo o nekaterih važnih zadevah iz US. O vsem tem se je obširneje pisalo v »Učit. tovarišu«, katerega pa vsi člani US ne dobivajo in ne čitajo.

1. Na združnem občnem zboru v Celju, ki je bil 2. junija 1935, je bilo sklenjeno, naj se opozori člane US z večjih zavodov ali one, ki imajo sicer skupne interese, da nakazujejo članski prispevek lahko vsi na eni položnici. Upravi US naj se sporoči imena vseh članov v skupini in člana, ki bo prejemal položnice, popral mesečno potrebne zneske in odposlal US. (Gl. »Učit. tov.« od 20. in 27. junija 1935).

2. Tov. Ant. Volavšek iz Teharj pri Celju je predložil občnemu zboru US v Celju sedem predlogov za prenosno Učit. samopomoči. (Gl. »Učit. tov.« od 20. junija 1935).

Namen vseh predlogov je: US naj izdaja svojim članom še v življenju kake dobrine in sicer na račun posmrtnine. Po gotovi dobi članske pripadnosti naj dobi član iz združne blagajne eno polovico posmrtnine, drugo polovico dobe dediči po članovi smrti ali po dožitvem 65. letu sam. — Za prenosno US po Volavškovih predlogih je izvolil občni zbor tričlanski odsek (Volavšek, Voglar in Kocijančič). Ta odsek prosi za sodelovanje vse člane US. Svoje želje in nasvete pošljite US v Ljubljano, Francišanska 6 vsaj do konca oktobra 1935.

3. Občni zbor v Celju je spopolnil pravilnik za podeljevanje podpor iz podpornega sklada v točki 8. in 13.: Zadržnikom, ki neredno vračajo podpore, naj se odteguje po računovodstvu obroke do najvišje dopustne meje. V točki 12. je zvišal znesek za tiskovine, poštino in poizvedbe (do podelitve podpore) na Din 10[—], v točki 14. in 15. uvedel 1% upravnino od podeljene podpore. (Glej »Učit. tov.« od 20. junija 1935.)

4. Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani (OUZD) je na našo prošnjo dovolil vsem članom US za zdravljenje v fizikalnih zdraviliščih v Ljubljani in Mariboru 20% popusta na normalne cene. Za izkaznico rabite potrdilo o članstvu US, katero dobite pri upravi US v Ljubljani (z znakom à Din 2[—]). V naslednjem navajamo celotni pravilnik, sredstva in cenik za fizikalna zdravilišča OUZD v Ljubljani in Mariboru. Pripominjamo, da z znakom*) zaznamovano velja samo za Ljubljano, ker se v tem razlikuje od predpisov za Maribor.

Fizikalno zdravilišče

v palači Okrožnega urada za zavarovanje delavcev Ljubljana, Miklošičeva cesta 20 in v Mariboru, Marijina ulica 13.

Pravilnik fizikalnega zdravilišča.

1. Fizikalno zdravilišče obsega vse moderne fizikalne zdravilne naprave, in sicer:

a) Hidro- in balneoterapijo: ovitke, otiranje, polkoperi, škotske prhe, (parne kopeli v posebnem prostoru),* parnice, kopeli v vročem zraku (in v omari)*, aparati za vroči zrak po dr. Tyrnauerju, svetlobna kopel »Radiotherm« itd. Vse vrste medicinskih kopeli:

žveplene, extr. pini, solne, ogljenokisle, aplikacije radioemanacijskega fango blata itd.

b) Fototerapijo: Višinsko sonce kremen-skih svetiljk sistema Bach in Jessioneck. Solux-svetiljke za belo, rdečo in modro luč.

c) Elektroterapijo: Galvanizacija, faradizacija, jontoforeza, elektroliza, diatermija, elektrokoagulacija, celotne električne in četverostanične kopeli po dr. Schneeu.

č) Mehanoterapijo: Zander aparati naj-novejšega sistema.

Cene poedinih zdravilnih naprav za privatne posetnike so razvidne iz cenika fizikalnega zdravilišča.

2. Zdravilišče stoji pod odgovornim vodstvom zdravnika, ki mu je neposredno podrejen ves personal zdravilišča.

3. Zdravilišče je — izvzemši ponedeljek — odprto ob delavnikih od 8. do 12. ure in od 14. do 18. ure (od 1/2 15. do 1/2 19),* ob nedeljah in praznikih od 8. do 12. ure, in sicer ob nedeljah, sredah in petkih za ženske, ob torkih, četrtkih in sobotah za moške.

4. Vsak bolnik se ima pred pričetkom zdravljenja zglasiti pri zdravniku fizikalnega zdravilišča, ki odreja in nadzira lečenje. Ta prva ordinacija se vrši za privatne posetnike od 8. do 9. ure, za člane in svoje urada pa od 16. do 18. (od 17. do 18)*, in sicer samo ob delavnikih (izvzemši ponedeljek v Mariboru). Prav tako se ima vsak bolnik po odredbi zdravnika fizikalnega zdravilišča temu predstaviti tokom zdravljenja in po končanem lečenju.

5. Vsak bolnik dobi pri zdravniku fizikalnega zdravilišča nakaznico, na kateri je označen način zdravljenja in datum zdravilnih naprav. Slednji se zaznamuje tudi na razvidnici v zdravilnem prostoru.

6. Privatni posetniki, ki se bodisi iz lastnega nagiba, bodisi po nasvetu svojih zdravnikov poslužujejo zdravilnih naprav, so pacijenti zdravilišča. Določila točke 4. in 5. opravilnika veljajo tudi zanje. Zdravljenje po zunanjih zdravnikih nakazanih bolnikov se vrši strogo po danih navodilih in se z lečičimi, oziroma konsilijarnimi zdravniki vzdržuje potrebni kontakt. Privatni posetniki plačajo za prvo zdravniško preiskavo pri blagajni zdravilišča honorar 40 Din (50 Din)*. Dočim je honorar za nadaljnje zdravniške preiskave vključen v ceni poedinih zdravilnih naprav.

7. (Vsak bolnik dobi za teden svoje perilo, ki se označi z njegovim imenom. Po končanem lečenju ima perilo vročiti kopelščeku, oziroma kopelščici.)*

8. V vseh prostorih zdravilišča je prepovedano kaditi. Posetniki so odgovorni za vsako poškodbo bodisi na perilu, opremi ali poslopju in imajo tozadevno škodo poravnati.

9. Zlatnin in vrednot ne jemljite v zdravilišče! Uprava odklanja v tem pogledu vsako odgovornost (tudi za stvari, ki bi se izgubile v kabinah ali garderobnih omarih).*

10. Osobe zdravilišča ima nalog, da se vede napram posetnikom z vso vljudnostjo in postrežljivostjo. Nasprotno pa je tudi vsak posetnik zdravilišča dolžan, da v splošnem interesu upošteva navodila osebja, ki so potrebna, da se vzdržuje red, varnost in snaga.

11. Osobju fizikalnega zdravilišča je strogo prepovedano, jemati kakršnokoli napitnino.

12. Morebitne pritožbe je sporočiti zdravniku fizikalnega zdravilišča (ali vodstvu eks-poziture v Mariboru).

Zdravilna sredstva.

1. Hidro- in balneoterapija: ovitki, otiranje, polkoperi, škotske prhe, (parne kopeli v posebnem prostoru), parnice, kopeli v vročem zraku* in v omari, aparati za vroči zrak po dr. Tyrnauerju, svetlobna kopel »Radiotherm« itd.

Vse vrste medicinskih kopeli: žveplene, extr. pini, solne, ogljenokisle, aplikacije radioemanacijskega fango-blata itd.

Indikacije: V rekonvalescenci po prestanih težkih boleznih in operacijah, pri pomanjkljivem delovanju krvotvornih organov in presnavljanja, boleznih živčevja, nevralgijah, spazmih, nervozni srca, nevraseniji, hysteriji, kroničnih srčnih napakah, ženskih boleznih (vnetju in anomalijah menstruacije), revmatičnih obolenjih mišic in sklepov itd.

2. Fototerapija: Višinsko sonce kremen-skih svetiljk sistema Bach in Jessioneck. Solux svetiljke za belo, rdečo in modro luč.

Indikacije: Kloroza in anemije, kronični katari sluznic, kožne bolezni, rachitis, skrofuloza itd.

3. Elektroterapija: Galvanizacija, faradizacija, jontoforeza, elektroliza, diatermija, elektrokoagulacija, celotne električne in četverostanične kopeli po dr. Schneeu.

Indikacije: Živčne bolezni (nevralgije, nevritide, pareze), boleznj sklepov in mišic (artritide, mialgije), kronična vnetja (cophoritis, salpingitis, parametritis, prostatitis, metritis, cholecystitis itd.), epilacije, odstranitve telangiektazij, naevov itd., akropareze in druge arterioklerotične komplikacije.

4. Mehanoterapija: Zander-aparati naj-novejšega sistema.

Indikacije: Boleznj mišičevja, pareze, razgibanje okorelih sklepov po vnetjih in operacijah (hamerthros), kronične zarastline pleure, emfizem itd.

Cenik fizikalnega zdravilišča.

1. Vstopnico je dobiti in vsa plačila poravnati pri blagajni zdravilišča, odnosno kopališča v uradovem poslopju v Marijini ulici 13 v Mariboru (na Miklošičevi cesti št. 20 v Ljubljani, vhod z dvorišča na desni)*.

Privatni posetniki plačajo za prvi zdravniški pregled pri blagajni honorar 40 Din (50 Din)*. — Na podlagi nakaznice, ki jo jim vroči zdravnik fizikalnega zdravilišča, nabavijo potem pri blagajni potrebno število vstopnic. Honorar za nadaljnje zdravniške preglede je vključen v ceni poedinih zdravilnih naprav.

3. Cene zdravilnih naprav:

a) Diatermija, (D' Arsonvalizacija v Mariboru), električna svetlobna kopel, ogljenokisla kopel, (električna ali četverostanična kopel v Mariboru), fango, (elektroliza, jontoforeza, galvanizacija v Mariboru) 40 Din (50 Din)*.

b) Medicinalne kopeli (smrečne, solne, žveplene itd.), vročezračne kopeli z dr. Tyrnauerjevimi aparati, (faradizacija, galvanizacija, elektroliza)* 35 Din (40 Din)*.

c) Polkoperi, škotske in druge zdravilne prhe, (faradizacija v Mariboru), ovitki, otiranje, parnica in stanica za vroči zrak, celotna ročna masaža, kremenska luč ali Sollux svetiljka (aktivna in pasivna gimnastika)* 25 Din (30 Din)*.

č) (Aktivna in pasivna gimnastika v Mariboru), delna ročna in vibracijska masaža, parna kopel, kopel v vročem zraku* 20 Din.

5. Starostni podporni sklad (po § 13. odst. 3. naših pravil) je pričel poslovati s 1. jul. 1935. Vseh članskih dajatev je oproščenih sledečih devet članov: Dimnik Josipina, vdova šol. ravnatelj v Ljubljani, Levstik Miloš, učitelj v pok. v Celju, Petriček Anton, šol. upravitelj v pok. v Zalcu, Rošker Franc, učitelj v pok. v Mariboru, Gregorin Ivanka, vdova šol. upravitelja v Ljubljani, Lesnika Mihael, nadučitelj v pok. v Studencih pri Mariboru, Vodenik Šimen, šol. upravitelj v pok. v Kranju, Bezjak Jožefa, nadučiteljeva vdova Sv. Urban pri Ptujju in Koderman Janko, šol. upravitelj v pok. v Mariboru. To so najstarejši člani US računano po članski pripadnosti.

6. Zadržnik H. Šumer, Ljubljana, je predložil zelo priporočljiv nasvet (predlog k § 11. naših pravil). Vsak član vplača članski prispevek za 10 smrtnih slučajev v naprej. Ker ima US po sedanjih skušnjah okrog 30 smr. slučajev na leto, bi bilo treba le trikratnega nakazila za vse leto. Na ta način bi znižali upravne stroške, članom pa prihranili za vsako položnico (nakazilo) à Din 150. Odprava enomesečnih položnic stane približno Din 2000[—]. Prihranek za 9 razpošiljatev bi znašal Din 18.000[—] letno; poleg tega še pri članih za pristojbino à 50 para Din 900[—]. Skupaj na leto Din 27.000[—]. Ker zadeva ta predlog spremembo pravil, ga bo obravnaval prihodnji občni zbor. Vsak član pa lahko uredi že zdaj svoje vplačevanje na ta način, da pripiše označenemu znesku še tisti znesek, katerega plača za nove smrtnje slučaje v naprej (prispevek za 10 smr. slučajev). Pripominjamo, da ima US že nekaj članov, ki nakazuje članski prispevek po parkrat na leto. Tako posluje tudi Selbshilfe.

Uprava US v Ljubljani.

ZNIŽANE CENE
dvokoles, otroških, igračnih, invalid-skih vozičkov, prevoznih tricikljev, motorjev, šivalnih strojev. Ceniki franko. »TRIBUNA« F. BATJEL, tovarna dvokoles in otroških vozičkov, LJUBLJANA, Karlovska 4

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5[—].

Pelikan
TUŠI ZA IZVLEČENJE
izdelujejo se skoz desetletja po lastnem postopku ter so si vsled svojih dobrih lastnosti in zaradi svoje trajne kvalitete pridobili ves svet. Pelikan tuši so lahko tekoči, odporni proti vodi in radiranju, mogoče jih je razredčiti in mešati med seboj. — Izdelujejo se v črni barvi in še v 39 raznih nijansah.
GUNTHER WAGNER — ZAGREB

FR. P. ZAJEC
izprašan optik
Ljubljana, Stari trg 9
priporoča: naočnike, ščipalnice, barometre, toplomere, risalno orodje, mikroskope, foto-aparate itd. Velika zaloga raznih ur, zlatnine in srebrnine. Ceniki brezplačno.

Novo!
Slike z Jadrana
velikost 42x52 cm. Slike so v bakrotisku (po fotografijah), katerim je priložen kratek popis
1. Baška na otoku Krku
2. Mesto Rab
3. Slapovi Krke pri Skradinu
4. Šibenik
5. Pogled na Trogir z otoka Čiova
6. Pogled na Split
7. Dubrovnik
8. Pogled na Kotoraki zaliv z Lovčena
Cena serije 8 slik nalepljena na lepenki s platnenim robom Din 80[—] nenalepljena Din 30[—]. Posamezne slike se ne prodajajo! Za cenj. naročila se priporočata
Knjigarni »Učiteljske tiskarne«
v Ljubljani in podružnica v Mariboru